

Det kongelige danske geografiske Selskab.

I det syvende Møde 1911—12 gav Kaptajn *J. P. Koch* Oversigt over Planen til sin Ekspedition over Grønlands Indlandsis (se foregaaende Hæfte af dette Tidskrift), hvorefter Museumsdirektør, Dr. phil. *C. H. Ostenfeld* holdt Foredrag om sin Rejse i Vest-Irland. Lysbilleder.

I det ottende Møde 1911—12 holdt Fiskeridirektør, Dr. phil. *Joh. Hjort* fra Bergen Foredrag om »Michael Sars« Atlanterhavsekspedition 1910. Lysbilleder.

I Raadsmødet den 23. Maj 1912 vedtoges det at lade Selskabet repræsentere ved »The American Geographical Society's Jubilæum og videnskabelige Ekskursion igennem de forenede Stater fra medio August til Slutningen af Oktober d. A. af Selskabets Sekretær, Professor *O. Olufsen*.

Ved Generalforsamlingen den 23. Maj 1912 valgtes Direktør for Det kgl. Søkortarkiv Kommandør *Chr. Bloch* og Direktør for Meteorologisk Institut Kaptajn *C. Ryder* til Medlemmer af Selskabets Raad.

Det kongelige danske geografiske Selskabs Ekspedition til Arabien.

Foreløbig Oversigt

ved

Barclay Raunkjær, Ekspeditionens Leder.

Udsendt af det kongelige danske geografiske Selskabs Komité for Udsendelsen af geografiske Ekspeditioner afrejste jeg den 12. November 1911 til Konstantinopel, forsynet af Komitéen med Introduktion til den kejserlige tyrkiske Regering og Anbefalingsskrivelser til forskellige Institutioner, som jeg paa Rejsen mulig kunde vente at komme i Forbindelse med. Efter at den svenske Gesandt, som varetager Danmarks diplomatiske Interesser i Konstantinopel, Kammerherre Anckarsværd havde ydet mig værdifuld Støtte under mine Forhandlinger med de tyrkiske Myndigheder, forlod jeg den 28. November den tyrkiske Hovedstad og tog med den anatoliske Bane og det færdighyggede Stykke af Bagdadbanen gennem Lilleasien til Ulu-Kischla ved den nordlige Fod af Bulgar Dagh. Her lejede jeg en Vogn og kørte i tre Dage over de ciliciske Passer til Tarsus, hvorfra jeg tog

med Banen til Mersina. En russisk Damper tog mig til Alexandrette, hvor den norske Konsul *J. Catoni* medgav mig Introduktionsskrivelser til fremragende Personer i Haleb og Bagdad, og siden gik det til Haleb med Vogn i 3 Dage. Efter 4 Dages Ophold her lejede jeg en Vogn, som i 20 Dage førte mig til Bagdad ad den Vej, som for Størstedelen følger Eufrats vestlige Bred. I denne Floddal anstillede jeg nogle Undersøgelser over Agerbrugsforhold af ganske lignende Karakter, som dem jeg tidligere har beskæftiget mig med i Tunis. Juleaften tilbragtes mellem Abu Kemal og Ana og Nytaarsaften i Ramadie, den næstsidste Station før Bagdad. Bagdadopholdet anvendtes blandt andet til at hverve mig en paalidelig engelsktalende arabisk Tjener, og i denne ingenlunde lette Sag saavel som i forskellige andre Forhold modtog jeg værdifuld Hjælp især fra den svenske Konsul *Mr.*

Tod og fra den franske Konsul. Tirsdag den 16. Januar 1912 forlod jeg Bagdad med en af »Lynch«-Kompagniets Tigrisdampere og ankom efter 6 Dages Sejlads med mange Grundstødninger til Basrah, hvor jeg fik den hjærligste Modtagelse af Valien hans Ekscellence Hasan Risa Pascha, som med den mest levende Interesse og en næsten faderlig Omsorg gjorde alt for at støtte mig i Udførelsen af mine Planer. Efter Visitter hos den russiske Konsul Serge Toukholka og hos den amerikanske Mission, hvor jeg fik forskellige Oplysninger om Landet, afrejste jeg den 27. Januar mod SV. til den lille By Zobcir, hvor jeg som Valiens Protegé var Gæst hos en rig Araber Abdul Wahhab Mendil og fortsatte den følgende Dag med 4 Pakheste i to lange Dagsmarscher til Kuwait. Efter at have afleveret mine tyrkiske Introduktionsskrivelser til Scheikh Mobarek fik jeg anvist et Værelse i hans Palads med Udsigt over Havet. Her boede jeg som hans Gæst i 26 Dage optaget af vanskelige og taalmodighedsprøvende Forhandlinger angaaende min Vidererrejse. I Begyndelsen behandledes jeg med megen Mistro; men efter at Mobarek, især ved den engelske politiske Agent Kapt. Shakespear's Indgriben, havde indset, at jeg i politisk Henseende var ganske neutral, kom Forhandlingerne ind i et særdeles venskabeligt Spor, som førte til, at min Rejse til Hofuf skulde gaa via Bereidah og Riadh i Centralarabien. Efter at Kapt. Shakespear under mit Ophold havde støttet mig med Raad og Daad, og efter at den i Kuwait boende amerikanske Lægemissionær Dr. Harrison havde plejet mig under et hæftigt Feberanfald, som jeg havde mod Slutningen af Opholdet, forlod jeg den 24. Februar Kuwait i Følge med en Købmandskaravane paa ca. 100 Kameler, som skulde til Nedjd. Da Emiren af Hail paa det paagældende Tidspunkt førte Krig med Stammerne i Hadjara-Ørkenen, ansaas det for usikkert at gaa den oprindelige paatænkte Vej langs Wadi Rummah, og Vejen over Brønden Safah til Zilli valgtes. Jeg havde selv 6 Kameler og 3 Mand med mig. Efter 19 Dages Rejser gennem Bælter af leret Steppe, øde Sandstensplateau og Flyvesand naaedes Zilli og 2 Dage senere Bereidah, hvor et Komplott mod mit Liv blev opdaget i sidste Øjeblik, og hvor Emiren selv, Fahad Ibn Ma'amr, tog højst uelskværdigt imod mig, sultede mig et Par Dage og ved en let gennemskuelig Manøvre, hvis for ham heldige Udfald mere beroede paa hans Overmagt end paa hans Snille, skaffede mig

af med min Revolver og Kikkeret. Han forhindrede min Rejse til Aneizah, og jeg blev saaledes nødt til fra Bereidah til Riadh at følge Palgraves Rute via Zilli og Medjma'a. Fra Ghat, hvor der blev gjort et nyt Forsøg paa at faa mig skaffet af Vejen, gik Ruten hovedsagelig over de lave Sandstensplateauer, som belegnedes med Navnet Tuweik. Rejsen fra Bereidah til Riadh foretog jeg uden Karavane med mine 6 Kameler og nu med 4 Mand, idet jeg i Bereidah havde faaet en Sendemand fra Imamen i Riadh. Skont denne Mands Hverv var at føre mig i Sikkerhed til Riadh, blev Turen dog en ret æventyrlig Legen Tagfat med de Farer, som navnlig paa denne Strækning truer i Skikkelse af Ørkenrøvere.

Efter et kort Ophold i Riadh, hvor jeg blev modtaget med Venlighed og Gæstfrihed af Imamen, Abderrahman Ibn Sa'ud, men af Hensyn til Befolkningens Fanatisme maatte holdes under skarp Bevogtning, rejste jeg videre i Selskab med en Karavane, hvis væsentligste Bestanddel var ca. 150 Perlefiskere paa Vej til Bahrain. Det var et overordentligt ubehageligt og fjendtlighedsindet Rejseselskab, og da Karavanen ikke medførte Handelsvarer, rejste man endnu mere skodesløst end ellers. Man slog tankeløst Lejr paa de mest udsatte Steder og holdt ikke Vagt om Natten, og det skyldes udelukkende min egen Aarvaagenhed, at jeg ikke paa den fjerde Nat efter Riadh blev snigmyrdet af 3 Beni Murrah Beduiner.

Efter 10 Dages Marsch ad en Rute, som ligger midt imellem Palgraves og Pelly's, ankom jeg den 8. April til Hofuf, hvor jeg modtoges med den hjærligste Gæstfrihed af de tyrkiske Autoriteter. Opholdet i Hofuf blev kun kort, idet jeg undervejs var bleven syg at noget fordærvet Vand, som jeg havde været nødt til at drikke, og derfor ønskede at skynde mig til Kysten. Desuden var jeg endnu svag efter en hæftig Maveforkølelse, som havde svækket mig meget mellem Bereidah og Riadh. Efter at have nydt den største Gæstfrihed hos Kommandanten, Abbas Hilmi Bey, fortsatte jeg til Adjer med en Eskorte paa et halvt Hundrede beredne tyrkiske Soldater. Fra Adjer tog jeg med en arabisk Sejlbaad til Bahrain, hvorfra jeg efter et Par Dages Ophold hos den engelske politiske Agent, Kapt. D. Lorimer, rejste hjem via Bombay—Triest og ankom til København Søndag den 2. Juni.

Hvad de paa Rejsen udførte Arbejder angaar,

følger det af den af Komitéen udarbejdede Plan, at Begyndelsen egentlig først gøres i Basrah, bortset fra nogle spredte Agerbrugsundersøgelser i Mesopotamien. Vedrørende Strækningen fra Basrah til Adjer ligger det i Sagens Natur, at Hovedvægten maatte komme til at hvile paa Optagelsen af et Rulekort, som konstrueredes ved Hjælp af Marschtider og prismatisk Kompas (eller Diopterkompas), idet Anvendelsen af mere komplicerede Instrumenter var umulig paa Grund af Befolkningens Fjendtlighed. Selv Kompasset voldte megen Vanskelighed; men jeg gennemførte dog paa hele Rejsen at tage Kompassaflæsninger hvert 15. Minut, naar undtages et Par Dage mellem Medjma'a og Riadh, hvor et hæftigt Sygdomsanfald tvang mig til at aflæse sjældnere. Foruden den topografiske Undersøgelse, som følger med Kortlægningen, er der gjort for-

skellige Undersøgelser over politiske Forhold, Handelsforhold, Befolkningsforskydninger og Nomadevandring. Derimod hjembringes ingen botaniske Samlinger, skønt jeg var udrustet dertil; Befolkningens Mistro og Fanatisme lagde uoverstigelige Hindringer i Vejen. Ligeledes var Fotografering forbundet med overordentlige Vanskeligheder; dog er det lykkedes at skaffe et Antal Fotografier og Tegninger fra Centralarabien og Øst-Arabien. Til disse Resultater, som vil blive publicerede i Løbet af den kommende Vinter, kommer Resultatet af Undersøgelserne, som er foretagne med Henblik paa Rejsens Hovedformaal: At udføre en geografisk Rekognoscering, som kan lægges til Grund for senere Operationer fra Selskabets Side i Arabien.

Juni 1912.

Barclay Raunkiær.

Roald Amundsens Ekspedition til Sydpolen.

Det vakte ikke ringe Opsigt, da Roald Amundsen i Oktober 1910 pludselig drejede Roret og stod sydpaa med »Fram« i Stedet for at gaa mod Nord paa en fleraarig Drift i Nordpolarhavet. Forinden den lange Tur i de arktiske Egne skulde der nu gøres en lille Ekspd. sydpaa med det Formaal at naa Jordens sydligste Pol, medens andre mulig forefaldende Undersøgelser kom i 2. Linie. Trods Overraskelsen ved det pludselige Omslag i R. A.s Planer, tvivlede næppe nogen, der kendte R. A., paa at det vilde lykkes ham at udføre sit Forehavende, og i Marts d. A. kom da ogsaa Meddelelsen til Evropa om, at R. A. havde naaet det eftertragtede geografiske Polpunkt.

Med stor Forudseenhed havde R. A. udvalgt Stedet for sin Fremrykning mod Polen, nemlig i Hvalbugten paa den store Isbarriere, der blev opdaget af Nordmanden Borchgrevink. Her vilde han nemlig med Skib kunne komme nærmere Polen end andetsteds; ligeledes vilde den vældige Isbarriere, der for Størstedelen svømmer paa Vandet og er jævn og egnet for Skædefart, byde ham færre Hindringer end Shackleton-Ruten. Ross-Barrieren tiltager i Bredde fra V.—Ø. og begrænses af det antarktiske Plateaus store, stejle Affald med dets store Bjærgtoppe, hvoraf de højeste er Mount

Markham 4600 M. paa 83° S. og Mount Lister 4690 M. paa 78° S. Medens Shackleton paa 170°

